

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

Poznań, 17 grudnia 2013 r.

PS-Pi.431.11.2013.1

Pan
Jacek Gursz
Burmistrz
Miasta Chodzieży

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 16 w związku z art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 175 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.) oraz § 13 Porozumienia zawartego 16 stycznia 2012 r. pomiędzy Wojewodą Wielkopolskim a Gminą Miejską w Chodzieży, zwaną w dalszej części protokołu „*Gminą*”, w dniach od 13 do 21 listopada 2013 r. została przeprowadzona w Urzędzie Miejskim w Chodzieży kontrola w zakresie wykorzystania i rozliczenia dotacji na realizację programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” wynikającego z Porozumienia zawartego 16 stycznia 2012 r. pomiędzy Wojewodą Wielkopolskim a Gminą Miejską w Chodzieży na podstawie art. 14 ust. 4 ustawy z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „*Pomoc państwa w zakresie dożywiania*” (Dz. U. Nr 267, poz. 2259 ze zm.). W związku z powyższym, na podstawie art. 47 *ustawy o kontroli w administracji rządowej*, przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Czynności kontrolne przeprowadziła, na podstawie upoważnienia Wojewody Wielkopolskiego nr KN-II.0030.534.2013.1 z 6 listopada 2013 r., Iwona Palicka, starszy specjalista w Wydziale Polityki Społecznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu. Jednostka kontrolowana została poinformowana o przedmiotowej kontroli pismem nr PS-Pi.431.11.2013.1 z 5 listopada 2013 r.

Celem kontroli była ocena jednostki kontrolowanej w aspekcie wywiązywania się z zawartego z Wojewodą Wielkopolskim Porozumienia, prawidłowości realizacji programu wieloletniego „*Pomoc państwa w zakresie dożywiania*”, prawidłowości wykorzystania

otrzymanej dotacji, prawidłowości rozliczenia się z przyznanymi środkami, a także zbadanie rzetelności kwartalnych informacji o realizacji Programu w gminie.

Wojewoda Wielkopolski ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych trzech nieprawidłowości i jednego uchybienia, funkcjonowanie jednostki kontrolowanej w obszarze określonym celami kontroli.

W wyniku kontroli ustalono, co następuje:

16 stycznia 2012 r. Wojewoda Wielkopolski, reprezentowany przez Marię Krupecką – Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu, zawarł Porozumienie z Gminą Miejską w Chodzieży, reprezentowaną przez Jacka Gursza – Burmistrza Miasta Chodzieży, w sprawie realizacji w 2012 r. programu wieloletniego pod nazwą „*Pomoc państwa w zakresie dożywiania*”. Do ww. Porozumienia zawarto trzy aneksy. Kwota dotacji celowej dla Gminy Chodzież na realizację Programu w 2012 r. wyniosła 292 120,00 zł. W ramach przyznanej dotacji nie wyodrębniono kwot przeznaczonych na utworzenie nowego lub doposażenie istniejącego punktu przygotowywania lub wydawania posiłków oraz dowóz posiłków. Stwierdzono, że kwotę przedmiotowej dotacji wprowadzono do budżetu Gminy Chodzież.

Zgodnie z art. 5 ust. 1 *ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”*, pomoc państwa w przedmiotowym zakresie może być przyznana nieodpłatnie osobom i rodzinom, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 150% kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 *ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej* (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 182). W art. 5 ust. 2 *ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”* wskazano, iż rada gminy może podjąć uchwałę o podwyższeniu kryterium dochodowego, o którym mowa w ust. 1. Stwierdzono, że Gmina Chodzież w 2012 r. miała możliwość zwiększenia kręgu odbiorców pomocy w zakresie dożywiania z uwagi na obowiązującą uchwałę Rady Miejskiej w Chodzieży z dnia 30 września 2005 nr XXIX/288/2005 w sprawie ustalenia zasad postępowania dotyczących pomocy w formie posiłku potrzebuującym na terenie miasta Chodzieży.

Ponadto, zgodnie z art. 6 cytowanej ustawy, pomoc w formie posiłku może być przyznana odpłatnie osobom i rodzinom, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie przekracza kryterium, o którym mowa w art. 5. Stwierdzono, że Gmina

Chodzież w 2012 r. nie podjęła uchwały w zakresie udzielania odpłatnej pomocy w formie posiłku.

Jednostką realizującą Program w Gminie Chodzież był Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chodzieży, zwany dalej „MOPS”.

Obowiązujące przepisy dopuszczają możliwość udzielania w ramach Programu trzech form pomocy, tj. posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz pomocy w formie świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Stwierdzono, że w 2012 r. w Gminie Chodzież udzielano pomocy w dwóch formach:

- w formie posiłku,
- w formie zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności, w postaci pieniężnej lub zleceń do sklepów o wydanie artykułów spożywczych.

Kontrola wykazała, że poziom świadczeń w formie zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności w Gminie Chodzież wyniósł 69,4 %, co nie sprzyjało realizacji celów ustawowych Programu.

Analiza decyzji administracyjnych wraz z dokumentacją stanowiącą podstawę ich wydania, związanych z przyznawaniem pomocy w formie posiłków wykazała, że przedmiotowa pomoc przyznawana była osobom, o których mowa w art. 3 ust. 1 *ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”*. Osoby otrzymujące przedmiotową pomoc spełniały wymagane przepisami kryterium dochodowe. Poddane badaniu decyzje administracyjne przyznające pomoc w formie posiłku zawierają, wymieniony w art. 107 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 267.), katalog elementów oraz zostały wydane przez osobę upoważnioną.

Decyzje przekazano osobom i rodzinom, którym przyznano świadczenie w formie posiłku zgodnie z art. 109 § 1 *ustawy Kodeks postępowania administracyjnego*, w myśl którego decyzje doręcza się stronom na piśmie lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Stwierdzono, że w 10 przypadkach na 27 zbadanych udzielenie posiłków nastąpiło przed wydaniem decyzji administracyjnych.

Ustalono, że pomocy w formie posiłku udzielano ze szczególnym uwzględnieniem posiłku gorącego, w celu zapewnienia zdrowego żywienia.

W 2012 r. na terenie Gminy Chodzież Program realizowany był przez trzynaście placówek korzystających z trzynastu punktów żywieniowych, z czego jedenaście z nich znajdowało się

w placówkach oświatowych (tj. w 5 szkołach i 6 przedszkolach) oraz w dwóch innych punktach, tj. Jadłodajni Bartolini & Guliwer i Ośrodka Dziennym Aktywności dla Dzieci Niepełnosprawnych.

W 4 szkołach, 4 przedszkolach oraz jadłodajni Bartolini & Guliwer posiłki (obiady lub całodienne wyżywienie) przygotowywane i wydawane były przez zatrudnionych pracowników. Uczniowie 1 szkoły, 2 przedszkoli oraz Ośrodka Dziennego Aktywności dla Dzieci Niepełnosprawnych spożywali posiłki (w postaci obiadów bądź całodziennego wyżywienia) przygotowane przez firmy zewnętrzne.

W trakcie czynności kontrolnych, 18 listopada 2013 r., dokonano oględzin w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych im. H. Cegielskiego w Chodzieży mieszczącej się przy ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 2, w celu ustalenia warunków, w jakich uczniowie spożywają posiłki w ramach Programu. Placówka ta w 2012 r. nie dożywiała wprawdzie największej ilości dzieci jednakże wybór jej do przeprowadzenia oględzin podyktowany był faktem, iż na dzień kontroli, była to jedyna szkoła realizująca dożywianie w ramach Programu, posiadająca stołówkę szkolną. W pozostałych szkołach prowadzących dożywianie w 2012 r. stołówki zostały sprywatyzowane i chwili obecnej nie realizują Programu.

W trakcie oględzin Dyrektor Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Chodzieży przedłożyła kontrolującej „Protokół kontroli sanitarnej” nr DN-HŻ.9012.1.17.2012, sporządzony 29 lutego 2012 r. przez Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektorat Sanitarny. Analiza „Arkusza oceny stanu sanitarnego zakładu żywienia zbiorowego”, tj. Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych im. H. Cegielskiego w Chodzieży, wykazała, że jest on zgodny z wymaganiami.

W okresie objętym kontrolą Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Chodzieży realizował wewnętrzny projekt profilaktyczny „Ruch a zdrowie”, ponadto tematykę zdrowego stylu żywienia realizowali nauczyciele biologii, wychowania fizycznego oraz wychowawcy klas zgodnie z podstawą programową.

Dzieciom spożywającym posiłki w szkole zapewniono jednakowe posiłki pod względem ilościowym i jakościowym. W 2012 r. nie prowadzono badań pod względem jakości posiłków wydawanych w ramach Programu.

Na mocy art. 6a ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy uczeń albo dziecko korzystające z zajęć w ramach rocznego przygotowania przedszkolnego w szkole lub przedszkolu wyraża chęć zjedzenia posiłku, odpowiednio dyrektor szkoły lub przedszkola udziela pomocy w formie posiłku, informując jednocześnie ośrodek pomocy społecznej

właściwy ze względu na miejsce zamieszkania ucznia lub dziecka o udzieleniu pomocy. Powyższa pomoc, nie wymaga ustalania sytuacji rodziny w drodze rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wydania przez ośrodek pomocy społecznej decyzji administracyjnej, a liczba dzieci i uczniów, którym udzielono tego rodzaju pomocy nie może przekroczyć 20% liczby uczniów i dzieci dożywianych ogółem w szkołach i przedszkolach na terenie gminy w danym miesiącu na podstawie wydanych decyzji administracyjnych. Ustalono, że Gmina Chodzież w 2012 r. udzielała pomocy na zasadach określonych w art. 6a *ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”*, a liczba dzieci i uczniów, którym udzielono posiłków na zasadach określonych w art. 6a *ustawy* nie przekroczyła 20 % liczby uczniów i dzieci dożywianych ogółem w szkołach i przedszkolach na terenie Gminy Chodzież w poszczególnych miesiącach 2012 r. na podstawie wydanych decyzji administracyjnych.

Analiza decyzji administracyjnych związanych z przyznawaniem pomocy w formie zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności (w formie pieniężnej lub zlecenia do sklepu o wydanie artykułów spożywczych) wykazała, że pomoc w tych formach przyznawana była osobom, o których mowa w art. 3 ust. 1 *ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”*. Osoby otrzymujące przedmiotową pomoc spełniały wymagane przepisami kryterium dochodowe.

Decyzje przekazano osobom i rodzinom, którym przyznano świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub niepieniężne w formie zlecenia do sklepu o wydanie artykułów żywnościowych, zgodnie z art. 109 § 1 *ustawy Kodeks postępowania administracyjnego*.

Ustalono, że decyzje administracyjne przyznające świadczenia pieniężne na zakup posiłku lub żywności oraz niepieniężne w formie zlecenia do sklepu o wydanie artykułów żywnościowych, zawierają katalog wymaganych elementów, określonych w art. 107 § 1 *ustawy Kodeks postępowania administracyjnego* oraz zostały wydane przez osoby upoważnione, jednakże stwierdzono, że we wszystkich zbadanych przypadkach wśród powołanych podstaw prawnych nie wskazano § 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 2006 r. w sprawie realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. Nr 25 poz. 186 ze zm.), który stanowi, że pomoc w formie świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności, a także pomoc w formie świadczenia rzeczowego, winna być przyznawana w przypadku braku możliwości zapewnienia posiłku lub gdy przyznanie pomocy w formie posiłku byłoby nieuzasadnione z uwagi na sytuację osobistą lub rodzinną. Kontrola wykazała, że w zbadanych przypadkach

istniały przesłanki uzasadniające przyznanie pomocy w formie zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności, co zostało konkretnie sformułowane w wywiadach środowiskowych.

Świadczenia pieniężne na zakup posiłku lub żywności przyznawano i wypłacano za okres wskazany w art. 106 ust. 3 *ustawy o pomocy społecznej*.

Wysokość przyznanych przez MOPS w 2012 r. świadczeń pieniężnych dla jednej osoby lub rodziny mieściła się w przedziale od 105,00 zł do 600,00 zł miesięcznie. W przypadku ustalania wysokości zasiłku celowego na dofinansowanie kosztów zakupu lub przygotowania drugiego śniadania i obiadów w domu dla dzieci stosowano zasadę: 1 dziecko x ilość dni nauki szkolnej w miesiącu x 9,00 zł. Natomiast w pozostałych przypadkach wysokość zasiłków celowych ustalano indywidualnie.

W celu sprawdzania wykorzystania środków zgodnie z przeznaczeniem (dotyczy zasiłków celowych przyznanych na dofinansowanie kosztów zakupu lub przygotowania drugiego śniadania i obiadów w domu dla dzieci) pracownicy socjalni MOPS systematycznie odwiedzali podopiecznych ośrodka, którym przyznano przedmiotową pomoc. Z wizyt tych sporządzano notatki służbowe. W przypadku wszystkich skontrolowanych spraw potwierdzono, iż przyznane środki przeznaczano na przygotowanie obiadów.

Kontrola wykazała, że realizacja świadczeń była zgodna z indywidualnymi decyzjami administracyjnymi przyznającymi pomoc w ramach Programu.

Stwierdzono, że w 2012 r. w okresie letniej przerwy w nauce Gmina Chodzież realizowała Program poprzez udzielanie świadczeń pieniężnych w postaci zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności lub zleceń do sklepu o wydanie artykułów spożywczych.

Kontrola ksiąg rachunkowych MOPS wykazała, że w 2012 r. MOPS wydatkował środki własne gminy na realizację Programu w kwocie 196 771,86 zł. Środki własne przeznaczono na zakup posiłków i wypłatę świadczeń pieniężnych na zakup posiłku lub żywności oraz zlecenia do sklepu o wydanie artykułów żywnościowych.

Ustalono, że w Urzędzie Miejskim w Chodzieży oraz w MOPS, stosownie do wymagań zawartych w § 6 Porozumienia z 16 stycznia 2012 r. oraz art. 152 ust. 1 *ustawy o finansach publicznych*, prowadzono wyodrębnioną ewidencję w zakresie otrzymania i wydatkowania środków z dotacji.

Skontrolowane dowody księgowo posiadają cechy określone w art. 21 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.) oraz zostały zaakceptowane i zadekretowane w wymaganej formie.

Wydatki ujęto w ewidencji księgowej MOPS zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów

kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861) oraz zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. Nr 38 poz. 207).

Gmina Chodzież na realizację Programu w 2012 r. wydatkowała otrzymaną od Wojewody Wielkopolskiego dotację w wysokości 292 120,00 zł. Środki z dotacji wydatkowano na zakup posiłków oraz wypłatę świadczeń pieniężnych na zakup posiłku lub żywności.

Zgodnie z Porozumieniem z 16 stycznia 2012 r., Gmina Miejska Chodzież zobowiązała się zabezpieczyć środki własne przeznaczone na realizację Programu w 2012 r. w wysokości nie mniejszej niż 40 % całkowitego kosztu realizacji zadania. Kontrola wykazała, że w Gminie Miejskiej Chodzież w 2012 r. faktycznie wykonane wydatki dotyczące realizacji Programu „*Pomoc państwa w zakresie dożywiania*” wyniosły 488 891,86 zł, w tym:

- 292 120,00 zł – dotacja z budżetu Wojewody Wielkopolskiego;
- 196 771,86 zł – środki własne gminy, co stanowi **40,25 %** zrealizowanych wydatków.

Na podstawie art. 150 pkt 4 *ustawy o finansach publicznych* Wojewoda Wielkopolski określił w § 10 Porozumienia zawartego 16 stycznia 2012 r. termin i sposób rozliczenia udzielonej dotacji. Ustalono, że Gmina Chodzież terminowo złożyła rozliczenie dotacji udzielonej w 2012 r. na realizację Programu „*Pomoc państwa w zakresie dożywiania*”. Dane wykazane w rozliczeniu były zgodne z ewidencją księgową MOPS.

Kontrola dokumentów wykazała, że w 2012 r. w związku z realizacją Programu „*Pomoc państwa w zakresie dożywiania*” nie prowadzono postępowań o udzielenie zamówień publicznych w rozumieniu ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.).

Na podstawie § 11 ust. 1 *rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”* Burmistrz Miasta Chodzieży był zobowiązany do przekazywania Wojewodzie Wielkopolskiemu kwartalnych informacji o realizacji Programu w gminie. Ustalono, że informacje o realizacji Programu za poszczególne kwartały 2012 r. przekazywano Wojewodzie Wielkopolskiemu z zachowaniem terminów określonych w § 11 ust. 1 i 2 *rozporządzenia Rady Ministrów*

w sprawie realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Sprawozdanie z realizacji Programu za okres I – XII 2012 r. zawiera katalog danych wymienionych w § 11 ust. 3 cytowanego rozporządzenia. Jednakże stwierdzono, że w Dziale I sprawozdania *Informacje ogółem* wykazano niepoprawne dane w wierszu *Liczba punktów żywieniowych ogółem (z tego stołówki oraz inne)* i w wierszu *Liczba placówek prowadzących dożywianie ogółem (z tego przedszkola)*. Ponadto niepoprawne informacje wykazano w Dziale V sprawozdania *Pomoc w formie posiłku niewymagająca przeprowadzenia wywiadu środowiskowego* w wierszu *Liczba dzieci (ogółem)*.

Na mocy art. 8 ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” Program jest realizowany w gminach, a koordynatorem Programu w gminie jest, odpowiednio, wójt (burmistrz, prezydent miasta), natomiast art. 3 pkt 3 powołanej ustawy stanowi, iż w ramach Programu winny być realizowane działania dotyczące utworzenia systemu ciągłego monitorowania skuteczności działań realizowanych w ramach Programu. Kontrola wykazała, że Burmistrz Miasta Chodzieży podjął w powyższym zakresie następujące działania:

- sporządzał i analizował sprawozdania z realizacji Programu,
- brał udział w spotkaniach roboczych zarówno z kierownikiem ośrodka pomocy społecznej jak i z dyrektorami szkół i placówek oświatowych, poświęconych sposobowi realizacji Programu oraz współpracy pomiędzy tymi podmiotami.

W wyniku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Poziom świadczeń w formie zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności finansowanych z Programu w Gminie Miejskiej w Chodzieży był zbyt wysoki, co nie sprzyjało realizacji jego celów ustawowych.
2. W 10 przypadkach na 27 zbadanych udzielono pomocy (w postaci posiłku) w ramach Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” przed wydaniem decyzji administracyjnych.
3. W sprawozdaniu z realizacji Programu za okres I – XII 2012 r. wykazano niepoprawne dane.

Ad. 1

Gmina Miejska w Chodzieży realizując Program w 2012 r. stosowała dwie formy pomocy, tj. pomoc w formie posiłku oraz w formie zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności, w tym w formie pieniężnej oraz niepieniężnej - zlecenia do sklepu o wydanie artykułów

spożywczych. Ustalono, że pomocy w postaci posiłku udzielono 167 osobom, świadczenia w formie zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności przyznano decyzją 379 osobom, rodzinom.

Poziom świadczeń w formie zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności wyniósł w Gminie Miejskiej w Chodzieży 69,4 % i był zbyt wysoki, co nie sprzyjało realizacji celów ustawowych.

Kierownik MOPS wyjaśniła, że cyt. „, Wysoki poziom udzielonych świadczeń w formie zasiłków celowych w roku 2012 wynika z faktu, iż od września nie funkcjonują stołówki szkolne w szkołach podstawowych i gimnazjach. Dożywianie uczniów danych szkół odbywało się przy wykorzystywaniu stołówek prowadzących przez osoby prywatne oraz w formie cateringu zewnętrznego. W obu przypadkach dożywianie odbywało się bez udziału szkół i zależało od decyzji rodziców, którzy płacili za wykupione posiłki. Kierownik Ośrodka przeprowadził szereg rozmów z dyrektorami szkół, których celem było stworzenie optymalnych warunków do dożywiania dzieci pochodzących z rodzin korzystających ze wsparcia MOPS w sposób nie prowadzący do stygmatyzowania tych dzieci. Ze względu na zapisy ustawy prawo zamówień publicznych ośrodek (zgodnie z opiniami radców prawnych) nie miał możliwości przekazywania środków finansowych prywatnym przedsiębiorcom dożywającym dzieci na terenie szkół z pominięciem procedur przetargowych. Dyrektorzy szkół oświadczyli, że na terenie szkół brak miejsca, w którym można by wydawać posiłki dla dzieci objętych wsparciem MOPS. Poza tym wyrażali oni negatywną opinię na temat wprowadzenia w życie rozwiązań prowadzących do etykietowania uczniów z rodzin ubogich. Ze względu na brak możliwości realizowania zadania w formie dożywiania dzieci w szkole podjęto decyzje o przyznaniu świadczeń pieniężnych umożliwiających rodzicom bądź wykupienie posiłków w szkole, bądź też przygotowanie posiłków w domu. Mając na uwadze dobro dzieci w trosce o przeciwdziałaniu ewentualnemu ich niedożywieniu Ośrodek podjął szczególne kroki związane z monitorowaniem sposobu wydatkowania przyznanych środków. W tym celu pracownicy wielokrotnie monitorowali czy przygotowywane są ciepłe posiłki w domach. Zobowiązano też dyrektorów szkół do uwrażliwienia nauczycieli na wszelkie objawy mogące świadczyć o niedożywieniu dzieci i młodzieży oraz niezwłoczne informowanie o tym fakcie pracowników MOPS.”

Ad. 2

W 10 przypadkach na 27 zbadanych (poz. 1, 2, 6, 9, 10, 12, 17, 21, 25, 26 „Zestawienia skontrolowanych decyzji administracyjnych wydanych w 2012 r. przez Miejski Ośrodek

Pomocy Społecznej w Chodzieży w związku z udzielaniem pomocy w formie posiłku”) udzielono posiłków przed wydaniem decyzji administracyjnych. Z wyjaśnień udzielonych przez Kierownika MOPS wynika, że cyt. „ Po przeprowadzeniu przez pracownika socjalnego wywiadu środowiskowego i zakwalifikowaniu rodziny przez kierownika lub zastępcę kierownika MOPS do pomocy w formie pokrycia kosztów posiłków spożywanych przez ucznia w stołówce szkolnej jego dane są niezwłocznie przekazywane do szkoły w celu ustalenia terminu rozpoczęcia spożywania posiłków. W związku z powyższym, mając na uwadze dobro dziecka zdarza się, że spożywa ono posiłki przed wydaniem decyzji administracyjnej.”

Ad. 3

W sprawozdaniu z realizacji Programu za okres I – XII 2012 r. wykazano niezgodne ze stanem faktycznym informacje.

W Dziale I sprawozdania *Informacje ogółem* wykazano niepoprawne informacje w wierszach:

- *Liczba punktów żywieniowych ogółem*: jest 0, kontrola wykazała, że było 13;
 - z tego stołówki: jest 0, kontrola wykazała, że było 9;
 - z tego inne: jest 0, kontrola wykazała, że były 4;
- *Liczba placówek prowadzących dożywianie ogółem*: jest 14, kontrola wykazała, że było 13;
 - z tego przedszkola: jest 7, kontrola wykazała, że było 6.

Ponadto niepoprawne dane wykazano w Dziale V sprawozdania *Pomoc w formie posiłku niewymagająca przeprowadzenia wywiadu środowiskowego* w wierszu *Liczba dzieci (ogółem)*: jest 17, kontrola wykazała, że było 16.

Przyczyną nieprawidłowości był:

- brak stosownej weryfikacji przez program komputerowy,
- błąd pracownika MOPS, który:
 - w sprawozdaniu uwzględnił punkt żywieniowy znajdujący się poza terenem Gminy Miejskiej w Chodzieży,
 - nanosząc realizację noty z Dziennego Ośrodka dla Dzieci Niepełnosprawnych w Chodzieży w systemie POMOST pomyłkowo zamiast dziecka uprawnionego do spożywania posiłku wskazał matkę, co w efekcie spowodowało wprowadzenie do sprawozdania niewłaściwych danych.

Na skutek opisanej nieprawidłowości niemożliwe było sporządzenie rzetelnego sprawozdania z realizacji Programu dla całego województwa wielkopolskiego.

Ponadto, w wyniku kontroli stwierdzono jedno uchybienie polegające na tym, że we wszystkich zbadanych decyzjach administracyjnych przyznających, w ramach Programu, pomoc w formie zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności (w tym: w formie świadczenia pieniężnego oraz niepieniężnego w postaci zlecenia do sklepu o wydanie artykułów spożywczych) wśród powołanych podstaw prawnych nie wskazywano § 6 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie realizacji programu wieloletniego *Pomoc państwa w zakresie dożywiania*, który stanowi, że pomoc w formie świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności winna być przyznawana w przypadku braku możliwości zapewnienia posiłku lub gdy przyznanie pomocy w formie posiłku byłoby nieuzasadnione z uwagi na sytuację osobistą lub rodzinną. W konsekwencji ww. decyzje nie zawierają pełnych podstaw prawnych uzasadniających udzielanie, w ramach Programu, pomocy w formie zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności (w tym: w formie świadczenia pieniężnego oraz niepieniężnego w postaci zlecenia do sklepu o wydanie artykułów spożywczych).

Stan faktyczny został utrwalony w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym oraz dołączonych do projektu wystąpienia pokontrolnego załącznikach:

1. Oświadczenie z 19 listopada 2013 r. złożone przez Burmistrza Miasta Chodzieży.
2. Lista sprawdzająca realizację programu „*Pomoc państwa w zakresie dożywiania*”.
3. Lista sprawdzająca kwartalne informacje o realizacji programu „*Pomoc państwa w zakresie dożywiania*”.
4. Protokół oględzin z 18 listopada 2013 r.
5. Lista sprawdzająca finansową realizację programu „*Pomoc państwa w zakresie dożywiania*”.
6. Lista sprawdzająca prawidłowość udzielania świadczeń w ramach programu „*Pomoc państwa w zakresie dożywiania*”.

Biorąc pod uwagę powyższe oceny i uwagi, wnoszę o:

1. Podjęcie działań zmierzających do zmniejszenia poziomu, udzielanych w ramach programu, świadczeń w formie zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności, co będzie sprzyjało realizacji celów ustawowych Programu.
2. Udzielanie świadczeń w postaci posiłku, z wyłączeniem pomocy określonej w art. 6a *ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”*, wyłącznie na podstawie obowiązujących decyzji administracyjnych przyznających przedmiotową pomoc.
3. Rzetelne i uważne sporządzanie sprawozdań z realizacji Programu w celu uniknięcia błędów, co umożliwi opracowanie poprawnego sprawozdania z realizacji Programu dla całego województwa wielkopolskiego.
4. Wskazywanie wśród powołanych podstaw prawnych w decyzjach administracyjnych przyznających pomoc w formie zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności (w tym: w formie świadczenia pieniężnego oraz niepieniężnego w postaci zlecenia do sklepu o wydanie artykułów spożywczych) § 6 *rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”*.

Proszę o przekazanie informacji o sposobie wykonania zaleceń, a także podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia w terminie 30 dni od daty doręczenia niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Z up. Wojewody Wielkopolskiego
Przemysław Pacia
Wicewojewoda Wielkopolski